

Сања Коларевић
Универзитет одбране
Војна академија
kolarevic.sanja1610@gmail.com

УДК 37.093.5:811.161.1”2017/2022”(497.11)
https://doi.org/10.18485/sd_ruski75.2023.ch19

Иван Андријашевић
Универзитет одбране
Војна академија
ivan.andrijasevic@mail.ru

КУРСНА НАСТАВА РУСКОГ ЈЕЗИКА НА ВОЈНОЈ АКАДЕМИЈИ ОД 2017. ДО 2022. ГОДИНЕ

Изучавање руског језика на интензивним курсевима организованим на Војној академији није било предмет ранијих истраживања. У периоду од 2017. до 2022. године интензивни курсеви руског језика заузели су важно место у плану обуке професионалних војних лица. Због чињенице да је ово временско раздобље заузело посебну позицију у богатој историји изучавања страних језика, наведени временски оквир постао је предмет анализе овог рада. Неопходност познавања руског језика утицала је на облике спровођења курсне наставе. Период обухваћен овим радом значајан је због учесталости извођења наставе руског језика, као и због промена формата организовања наставе услед утицаја које је донела светска пандемија. Циљ рада је да прикаже позицију руског језика на курсевима Центра страних језика Војне академије у току шестогодишњег периода и представи специфичности са којима су се сусретали предавачи током реализације наставе.

Кључне речи: руски језик, настава руског језика, тромесечна обука, интензивни курсеви, специфичност реализације наставе.

Russian language teaching in intensive courses organized at the Military Academy was not the subject of research so far. In the 2017–2022 period, intensive Russian language courses took an important place in the training plan of professional military personnel. Due to the fact that this time period occupies a special position in the rich history of foreign language learning, the mentioned time frame became the subject of analysis of this paper. The necessity of speaking the Russian language influenced the forms of course teaching. The period analyzed in this paper is significant due to the frequency of Russian language classes, as well as changes in the format of organizing classes due to the impact of the global pandemic. The aim of the paper is to show the position of the Russian lan-

guage among the courses taught in the Foreign Language Center of the Military Academy during the six-year period and to present the specific details that the lecturers encountered during teaching.

Keywords: Russian language, Russian language teaching, three-month training, intensive courses, specificity of teaching.

Почетак изучавања страних језика у војној средини

У процесу школовања професионалних припадника Министарства одбране и Војске Србије, као и додатних усавршавања њених припадника, Војна академија заузима стратешки важно место. Увидевши значај и важност познавања страних језика, надлежни органи препознали су потребу да страни језици нађу своје место у оквиру комплексних програма школовања и усавршавања. Оваква потреба актуелна је од самог оснивања Артиљеријске школе 1850. године (претеча данашње Војне академије), када је већ у први наставни програм укључена обавезна настава страних језика. Значај страних језика у периоду када је почело формирање војне школе огледао се у томе што је највећи део уџбеничке литературе био на страним језицима. Поред тога, професионална војна лица била су у обавези да знају бар један страни језик.

У пољу страних језика, улога руског језика била је значајна у периоду формирања српске војне терминологије средином 19. века, што је нарочито уочљиво у лексици и ортографији (Јовановић 2016: 226). Како наводи Авагјан, руски језик био је такође и језик-посредник у процесу преношења термина из других језика у српску војну терминологију, јер су „исконске руске лексеме које су означавале родове војске, чинове официра и подофицира, војних формација и сл. биле замењене холандским речима, германизмима, а у највећем степену галицизмима” (Авагјан 2014: 247; о прегледу историје развоја руских војних термина в. Сороколетов 2009: 8–19).

Редовна настава руског језика уведена је у систем високог војног школства 1880. године Законом о устројству Војне академије. Настава је трајала годину дана. У даљим наставним плановима и програмима, руски језик је заузимао различито место у војном високошколском

образовном систему.¹

Курсна настава руског језика приближна данашњој организацији при Вишој школи Војне академије отпочела је 1957. године.² Од самог почетка до данас значај учења руског језика био је на завидном нивоу, што је утицало на то да се континуирано унапређује метода реализације наставе, а наставни програми усклађују и прилагођавају сходно потребама полазника. Каснији развој војног образовног система и потреба за усвајањем и коришћењем страних језика на различитим нивоима знања довели су до формирања одвојене организационе целине специјализоване за наставу, развој литературе и проучавање страних језика, под називом Школа страних језика Југословенске народне армије, која је формирана 1962. године (Станић 1986: 107–111). Трајање курсне наставе није било устаљено, па су у наредном периоду курсеви трајали пет, девет, па чак и десет и по месеци. Школа није била активна у периоду 1971–1975. године у складу са одлукама надлежних органа на основу анализе ефикасности и процена о неопходности овакве организације. Током свог постојања, Школа је мењала називе и потчињеност вишим целинама, а њен наследник је данашњи Центар страних језика Војне академије Универзитета одбране.

Центар страних језика. Центар страних језика (ЦСЈ) налази се у саставу Војне академије Универзитета одбране у Београду. Основна надлежност Центра страних језика је планирање, организовање и извођење наставе страних језика. Такође, Центар врши делатност из уже научне области у примени за припаднике Министарства одбране и Војске Србије. Центар наставља традицију Школе страних језика ЈНА, која је престала да постоји 1992. године, када је припојена Катедри за стране језике Универзитета Војске Југославије.³

Надлежности Центра усмерене су на два сегмента. Један сегмент представља извођење и реализација наставе на курсевима страних језика, на основним академским студијама Универзитета одбране, као и спровођење провера знања страних језика за потребе Министарства

¹ Детаљније о поменутом периоду у: Андријашевић, Иван, Весна Краинчанић, Маријана Буљугић. „Почеци наставе језика на Војној академији у Београду”. Војноисторијски гласник 1, 2023: 29–44.

² Детаљније о овом периоду: Тирковић, Драган, Иван Андријашевић. „Настанак Центра страних језика Војне академије у Београду”. Београд (у припреми).

³ О историјату Центра подаци су експерирани на основу *Матичне књиге Школе страних језика ЈНА 1953–2022*.

одбране и Војске Србије.⁴ У оквиру овог сегмента, поред реализације курсева страних језика, организује се усавршавање странаца на курсевима српског језика, као и инструкторска помоћ у кабинетима страних језика при самосталном раду заинтересованих корисника. Важан сегмент активности заузимају и преводилачки послови за потребе Министарства одбране и Војске Србије.

Са друге стране, Центар организује наменске и редовне курсеве страних језика који заузимају важно место у процесу усавршавања током живота припадника Министарства одбране и Војске Србије. Овакви курсеви организују се за већину светских језика, а по потреби и за остале стране језике.

Такође, делатност Центра је усмерена на успостављање научно-стручне сарадње са релевантним институцијама. У том циљу, током 2023. године Војна академија Универзитета одбране договорила је сарадњу са Филолошким факултетом Универзитета у Београду.

Главни циљ наставе језика у ЦСЈ представља оспособљавање кадета, студената и полазника за успостављање комуникације на страном језику. На интензивне курсеве страних језика, међу којима је курс руског језика (по учесталости организовања одмах иза курсева енглеског језика), упућују се професионална војна лица која имају потребу за усавршавањем језичких компетенција, са акцентом на развој и унапређење продуктивних језичких вештина.

Према *Упутству за провере знања страних језика*, интерном документу, курсеви и оцене на проверама знања деле се на три степена. *Први степен* знања обухвата нивое А1 и А2 према Заједничком европском оквиру за живе језике.⁵ *Други степен* знања обухвата ниво В1, а *трећи степен* нивое В2 и С1 према поменутом документу Савета Европе. Сертификат ЦСЈ о познавању страног језика потврђује ниво стеченог знања 18 месеци од датума његовог стицања.

Предмет овог рада везан је за приказивање достигнућа у реализацији курсева за полазнике којима је знање језика неопходно за даље усавршавање. Поред тога, указаћемо на специфичности са којима смо се сусретали током реализације наставе како би се по завршетку обуке постигао неопходан ниво познавања страног, односно руског језика.

⁴ Енглески језик представља обавезни предмет, а немачки, француски, руски и италијански језик имају статус другог страног језика као предмета по избору на основним студијама

⁵ CEFR – Common European Framework of Reference for Languages.

Руски језик у Центру страних језика

У циљу организовања што ефикасније курсне наставе руског језика у ЦСЈ припремају се и реализују четворомесечни и тромесечни интензивни курсеви. Интензивни курсеви подразумевају да се настава организује сваког радног дана. Настава се изводи у облику предавања и вежби у просторијама ЦСЈ. Вежбе у односу на предавања чине 84% наставе.

Током периода пандемије Covid-19, услед мера превентивног карактера курсеви страних језика били су прекинути. У тренутку када је епидемиолошка опасност умањена, настава је настављена и спроведена у очекиваном обиму. Због природе организовања интензивних курсева, као и провера нивоа знања страног језика на крају курсева, није било могућности за организовање наставе онлајн.

Након тога, током периода опасности од поновног избијања пандемије организовање курсева је настављено. У том периоду реализовани су курсеви који су одржани у скраћеном формату и са мањим фондом часова. Настава на курсевима одржавана је делимично уживо у учионици, а делимично у онлајн формату. Анализом резултата који су полазници постигли на онлајн курсевима у поређењу са резултатима са провера знања после завршених курсева који су били реализовани искључиво у учионици, дошло се до закључка да онлајн настава није показала задовољавајуће резултате и сматра се да је представљала изнуђено решење.

Спровођење наставе руског језика

У реализацији наставе на курсевима руског језика примењују се савремене методе наставе језика, савремени уџбеници руског језика као страног, часописи, аудио-записи, видео-записи, као и други материјали који су на располагању, уз обраћање пажње на специфичности усвајања руског језика као другог словенског језика. Неретко се материјали допуњавају темама од значаја за полазнике с обзиром на сврху учења језика. Поред методичких, дидактичких и педагошких, наставници владају и андрагошким компетенцијама, за које је прописана и посебна обука. Сама настава организована је тако да се оствари главни циљ – успостављање комуникације на страном језику. Како би се овај циљ реализовао, фокус у спровођењу наставе

усмерен је на темељно усвајање општег језика кроз развијање четири језичке вештине (слушање, читање, писање и говор). Поред тога, у складу са професионалним потребама полазника за усвајањем стручне терминологије, део курса посвећен је основној војној терминологији, првенствено у области војних и војно-техничких наука. Самим тим, курсна настава је организована у виду часова који су расподеле-ни тако да се, са једне стране, обрађују наставне јединице везане за општи језик и усвајање граматичких правила, а са друге, пажња посвети усвајању стручних термина и фраза. Означавање специјалног појма из одређене области једна је од основних функција термина, а међу основним особинама издвајамо емоционалну и стилску неутралност, уз неопходну прецизност (в. Јовановић 2016: 41–43). Термин *стручна терминологија* у раду користи се у ширем контексту који, поред уско војних термина, обухвата термине и професионализме других научних сфера као што су машинство, ваздухопловство, електротехника и др. Ради прецизности, *војну терминологију у ширем смислу* целисходније би било назвати *војна лексика*, али смо се у овом раду одлучили за термин *стручна терминологија*, с обзиром на његово дугогодишње присуство и одомаћеност у лингвистичким круговима. У нашем тумачењу слажемо се и са дефиницијом „језика струке” (*язык специальности*, тј. *язык для специальных целей* према енгл. *LSP, Language for specific purposes*), који кроз учење различитих језичких аспеката доводи до комуникативне компетенције у одабраној стручној области (Азимов, Шукин 2009: 360). Током учења се примењују принципи наставе руског језика као другог словенског. Лексичко усвајање ослања се на сродност језика, услед чега полазници могу да усвоје велики број речи, поготову преко транспарентности значења, а на основу обрађених реченичних формула и одабраног синтаксичког материјала да образују велики број реченица.

У зависности од намене коју имају курсеви страних језика, могу се поделити на наменске и редовне. Наменски курсеви организују се за припаднике који имају специфичне захтеве за усвајањем стручне терминологије. На оваквим курсевима полазници су истог или веома блиског професионалног усмерења, што доводи до тога да су такве групе кохерентније и хомогеније. Са друге стране, групе формиране посебно за редовне курсеве не морају нужно да чине полазници истог професионалног усмерења, па у складу са тим део курса везан

за стручну терминологију није уско терминолошки одређен већ је усмерен на усвајање општих термина у оквиру војне струке. Основна разлика између наменских и редовних курсева јесте у томе што се сегмент везан за стручну терминологију прилагођава захтевима и потребама групе.

На основу података који су прикупљени у периоду од 2017. до 2022. године, запажа се јасан тренд раста реализације курсева руског језика у односу на курсеве других страних језика. У складу са потребама и захтевима организационих целина спроведено је 92% наменских курсева, у односу на укупан број одржаних курсева руског језика у анализираном периоду.

Према успостављеној класификацији о нивоима знања страног језика (Упутство за провере знања страних језика), у односу на укупан број курсева руског језика организовано је 37% курсева другог степена, док је 63% курсева било првог степена. У наведеном периоду није било курсева трећег степена.

У поређењу са укупним бројем полазника који су били на свим курсевима страних језика у ЦСЈ током периода од шест година, курсеве руског језика похађало је 73% полазника, од чега је 91% полазника успешно савладало програм курса. Остали полазници нису били у могућности да савладају програм курса због спречености да похађају наставу, па самим тим нису остварили потребан услов за излазак на завршни испит. Просечна оцена полазника свих група износи 8,45.

Током трајања курса, напредак полазника прати се месечним проверама знања. Поред тога, како би усвајање лексичког материјала било континуирано, спроводе се краћи недељни или двонедељни тестови. Анализа успешности и најчешћих грешака помаже у оријентацији наставника и полазника на аспекте којима није посвећено довољно пажње.

Специфичности реализације курсне наставе

На основу горенаведених података запажа се специфичност у реализацији курсне наставе у делатности Центра страних језика Војне академије. Поред тога што се специфичност огледа у планирању интензивне наставе и часовима посвећеним усвајању стручне терминологије, потребно је издвојити карактеристике полазника које утичу на темпо усвајања страног језика. Треба имати у виду да неретко

групе чине полазници диференцирани према следећим параметрима:

- узраст полазника,
- ниво образовања,
- хијерархијска позиција,
- предзнање руског језика,
- релокација.

Узраст полазника. Овај параметар у значајној мери утиче на темпо усвајања језика. Неуједначеност групе у овом погледу може да доведе до промена у реализацији плана курса како би се задовољили захтеви групе и направила диференцијација у погледу нивоа захтева према полазницима различитог узраста. Овде имамо у виду омогућавање додатног времена за савладавање програма курса код полазника којима је брзина усвајања нижа.

Ниво образовања. Овај параметар није увек био опредељујући у смислу да ће полазници вишег степена образовања прогресивније усвајати страни језик од оних који су нижег степена образовања. Међутим, у већем броју случајева почетна хипотеза да ће полазници са вишим нивоом образовања имати савеснији однос према учењу страног језика била је потврђена у пракси.

Хијерархијска позиција. За разлику од параметра везаног за ниво образовања где се очекује да полазници са вишим нивоом образовања имају боље резултате, у случају вертикалног померања кроз структуру, пракса није доказала да ће полазник са највишим чином бити најбољи ученик. Испоставило се да су полазници који се налазе, у професионалном смислу, у „борби” за боље позиционирање на хијерархијској лествици показали већу мотивацију за учење и улагали додатне напоре како би остварили што бољи резултат.

Предзнање руског језика. Иако се са групама првог степена према наставном плану и програму почиње од апсолутног почетка при усвајању руског језика, дешава се да у групи буде неколико полазника који су већ имали контакт са руским језиком. Предзнање које имају у почетној фази делује као компаративна предност у односу на друге полазнике. Са једне стране, има полазника који ову предност искористе за систематизацију и унапређивање постојеће основе. Са друге стране, неретко се дешава да полазници уз почетно самопоуздање због познавања градива не успеју на време да ухвате корак са групом.

Услед промена у наставним плановима и програмима основних и средњих школа, полазници који долазе на курс са предзнањем до-нетим из формалног образовања учили су руски језик од трећег или петог разреда основне школе, односно две до четири године током средњешколског образовања. Такође, неки од полазника са вишим чиновима учили су руски језик веома давно, па могу остварити уштеду при поновном учењу. Из овог аспекта такође долази до раслојавања међу полазницима са предзнањем, а најприметнији утицај имају психолошки фактори као што су трајност меморисања, способност за усвајање новог градива и страх од могућих грешака.

Релокација. Интензивни курсеви захтевају ангажованост полазника током пет радних дана. Овакав концепт доводи до тога да, уколико полазници нису у месту одржавања наставе, морају да се релоцирају за време трајања курса. Полазници који су морали да прођу процес релокације више времена после наставе посвећују усвајању градива са наставе, што је примећено на основу њихове припремљености за наставу и редовне израде домаћих задатака.

Важно је истаћи да курсеви страних језика, укључујући и курсеве руског језика, представљају усавршавање и учење током живота одраслих особа које се одређени временски период налазе ван контакта са високошколским образовањем или ван школских програма. Полазницима је потребно више времена да се прилагоде процесу учења, посебно када је у питању област која им није блиска.

Иако постоји диференцијација групе према наведеним параметрима, треба истаћи да висока **мотивисаност** полазника курсева за савладавањем језика доприноси успешности у његовом усвајању. Фактори који утичу на мотивисаност полазника су спољашњи и унутрашњи. Спољашњи фактори условљени су потребама посла, што утиче на унутрашњи аспект да се формира жеља за што ефикаснијим усвајањем страног језика. Првенствено, мотивисаност за учење представља важан елемент који коригује параметре према којима смо диференцирали полазнике.

Стручна терминологија. На курсевима руског језика на Војној академији важно место заузима обрада стручне терминологије која се, пре свега, односи на војне и војно-техничке науке. На курсевима првог степена стручна терминологија се према плану обуке обрађује у трећем месецу курса или, уколико је курс четворомесечни, обрада таквог материјала планира се за трећи и четврти месец. Код курсева

другог степена стручна терминологија обрађује се од другог месеца или, по потреби, раније. После почетних месеци учења језика који су предвиђени за усвајање општег језика и граматичких конструкција, полазници стичу минимум лингвистичког знања потребног за обраду стручних материјала. У основи, наставни материјал за стручни део чине техничка упутства, вести и видео-материјали. Одабир материјала врши се у складу са садржајем терминологије која је полазницима потребна. Досадашње искуство показало је да се полазници приликом усвајања стручних термина ослањају на професионална знања која им помажу у меморисању термина и синтагми. Потешкоће приликом обраде стручне терминологије представљају сложене граматичке конструкције које се срећу у текстовима и видео-снимцима, што је у директној вези са изразитом стилском раслојеношћу као одликом руског језика. Иако постоји неуједначност у погледу сложености језика који се обрађује код општих тема (лексичке и граматичке конструкције прилагођене полазницима првог или другог степена) и стручних тема (лексичке и граматичке конструкције из оригиналних техничких упутстава писаних за изворне говорнике), полазници успешно усвајају стручни део јер је терминосистем везан за специјалност којом се баве, а поред тога обрада стручне терминологије и њено усвајање за већину полазника представља један од постављених циљева курса руског језика.

Оцењивање полазника и евалуација курса руског језика

Последњу фазу, пред завршетак курса страног језика, чине финална провера стеченог знања полазника и евалуација самог курса од стране полазника.

Оцењивање полазника. Након реализоване наставе, спроводи се завршни испит који се састоји из два дела – усменог и писменог. Оба дела завршног испита усмерена су на проверу стечених знања и компетенција кроз тестирање граматичких елемената и четири језичке вештине. Како би полазник успешно завршио курс, неопходно је да на сваком од делова испита постигне резултат већи од 51% од укупног броја бодова предвиђених за одређени сегмент испита. Оцене које полазници добијају су у формату од 5 до 10, где је 5 оцена која не квалификује полазника за сертификат о завршеном курсу.

Евалуација курса језика. На крају курса полазници врше

вредновање квалитета наставе, наставног материјала, наставног плана и оцењују своје предаваче оценама од 1 до 5. Аспекти везани за предаваче који су под лупом евалуације су јасноћа излагања, доследност праћења рада и напретка полазника, разноврсност материјала који се обрађују и усклађеност стручног дела курса са потребама полазника. Такође, полазници се изјашњавају о организацији и садржају курса. Поред квантитативно изражених оцена које дају полазници, у анкети постоји део посвећен квалитативном оцењивању где полазници могу оставити коментар са препорукама за унапређење курса, проценом материјала коришћеног за савладавање стручног дела курса и коментарима шта су све биле потешкоће током процеса усвајања језика. Анкетирање се спроводи анонимно, а анализирани резултати користе се у процесу даљег унапређивања курсне наставе.

Даљи развој курсева руског језика у ЦСЈ усмерен је на израду нове уџбеничке литературе која би испуњавала циљ у оквиру круга интересовања полазника, јачање сарадње са другим институцијама које се баве руским језиком кроз размену искустава и кадра, као и инвестицијама у нове материјале, техничку и другу материјалну опремљеност. Руски језик заузима друго место по заступљености у Центру страних језика према броју реализованих курсева током школске године и услед те чињенице завређује изразиту пажњу у процесу усавршавања професионалних војних лица. Тема за размишљање и још увек неостварен план би у наредном петогодишњем периоду могло бити пројектовање и опремање лингафоног кабинета са библиотеком савремене руске стручне литературе.

Закључак

Курсеви руског језика на Војној академији Универзитета одбране у Београду су интензивни курсеви језика на којима је неопходно оспособити полазнике за комуникацију на руском језику у кратком временском периоду. Од 2017. до 2022. године уочава се јасна тенденција повећања броја курсева руског језика који су били организовани уживо или у онлајн формату. Курс је конципиран тако да се на предавањима и вежбама обрађују теме везане за општи језик и стручну терминологију. Специфичности које су карактеристичне за курсеве страног језика везане су за диференцираност полазника, њихову високу мотивисаност и стручну терминологију. Усвајање

стручне терминологије је специфично, са једне стране, због сложености лексичких и граматичких конструкција, што у извесној мери представља отежавајући фактор, а са друге стране, због професионалних знања која поседују полазници и на тај начин једноставније и брже савладавају предметну тематику.

Цитирана литература

- Авагјан, Карина. „Утицај страних лексема на војну лексичку српског језика”. Војно дело 1, 2014: 243–257.
- Азимов, Эльхан Г., Анатолий Н. Шукин. Новый словарь методических терминов (теория и практика преподавания языков). Москва: Икар, 2009.
- Андријашевић, Иван, Весна Краинчанић, Маријана Буљугић. „Почеци наставе језика на Војној академији у Београду”. Војноисторијски гласник 1, 2023: 29–44.
- Јовановић, Владан. Српска војна лексика и терминологија. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2016.
- Станић, Ђорђе. Развој оружаних снага СФРЈ 1945–1985. Војно школство ЈНА. Књ. 10. Београд: Војноиздавачки и новински центар, 1986.
- Сороколетов, Федор П. История военной лексики в русском языке (XI–XVII вв.) Изд. 2-е, доп. Москва: Книжный дом «Либроком», 2009.

Извори

- Матична књига Школе страних језика ЈНА. Београд: ССНО, Школа страних језика ЈНА/Центар страних језика, 1953–2022.
- Прописи о учењу страних језика у ЈНА. Београд: ССНО, Школа страних језика ЈНА, 1979.
- Упутство за провере знања страних језика у Катедри за стране језике Војне академије. Београд: Војна академија, 2010.
- Ћирковић, Драган, Иван Андријашевић. „Настанак Центра страних језика Војне академије у Београду”. Београд (у припреми).

Саня Коларевич,
Иван Андрияшевич

КУРСЫ РУССКОГО ЯЗЫКА В ВОЕННОЙ АКАДЕМИИ С 2017 ПО 2022 ГГ.

Резюме

Изучение русского языка на интенсивных курсах, организованных в Военной академии, ранее не являлось предметом исследований. В период с 2017 по 2022 годы важное место в плане подготовки профессиональных военнослужащих заняли интенсивные курсы русского языка. Указанный временной интервал стал предметом анализа данного доклада. Необходимость усвоения русского языка повлияла на формы организации обучения. Период, охватываемый данным докладом, важен благодаря частоте проведения занятий по русскому языку, а также изменениям формата организации занятий из-за воздействия глобальной пандемии. Целью доклада является показать позицию русского языка на курсах Центра иностранных языков Военной академии за шестилетний период и описать особенности процесса обучения с точки зрения преподавателей.

Ключевые слова: русский язык, преподавание русского языка, трехмесячное обучение, интенсивные курсы, специфика преподавания.